

classicfm.nl

CLASSIC *fm*

Klassiek
voor
iedereen

JULI
AUGUSTUS

ROBECO
SUMMER
NIGHTS
2017

Zaterdag 12 augustus 2017

Grote Zaal 20.00 uur

Symfonieorkest Vlaanderen

Jan Latham-Koenig, dirigent

Liza Ferschtman, viool

Jean Sibelius 1865-1957

Aan de kasteelpoort: Grave largamente

Mélisande: Andantino con moto

Entr'acte: Allegretto

Mélisandes dood: Andante

(uit 'Pelléas et Mélisande'; 1905)

Vioolconcert in d, op. 47 (1903-05)

Allegro moderato

Adagio di molto

Allegro ma non tanto

PAUZE

Pjotr Iljitsj Tsjaikovski 1840-1893

Tweede symfonie in c, op. 17

'Kleinrussische' (1872/80)

Andante sostenuto - Allegro vivo

Andantino marziale, quasi moderato

Scherzo: Allegro molto vivace

Finale: Moderato Assai - Allegro vivo

Veel van onze bezoekers willen optimaal van de muziek genieten door geconcentreerd en in stilte te luisteren. Wij vragen u daarom hinderlijke geluiden, zoals hoesten, zoveel mogelijk te vermijden. Zet uw telefoon op 'stil' en houd er rekening mee dat ook oplichtende schermen de concentratie kunnen verstoren.

Ook beroemde componisten kunnen minder beroemde werken schrijven. Jean Sibelius scoorde met muzikale impressies van zijn vaderland Finland en met grootse symfonieën. *Pelléas et Mélisande* is geen van beide: het is muziek bij het gelijknamige toneelstuk van Maurice Maeterlinck. Maar liefst vier componisten lieten zich door datzelfde toneelstuk inspireren. Een verhaal over verboden liefde tussen een getrouwde prinses en een jonge ridder doet het natuurlijk altijd goed, maar Maeterlinck gaf het weer als een droom of hallucinatie: prima grondstof voor een muziekstuk. Sibelius componeerde een reeks korte, maar effectieve sfeerbeelden. Ze verklanken Mélisande en haar symbolenrijke omgeving (het kasteel, de zee, een fontein); de middeleeuwse ballade die ze voor de verliefde Pelléas zingt en haar angstige voorgevoelens tijdens het spinnen. Die komen uit; het loopt slecht af.

Landschap vol motiefjes

Het prachtige, indringende beginthema van het *Vioolconcert in d*, op. 47 had alleen bedacht kunnen worden door iemand die zelf vioolspeelt – en dat deed Sibelius aanvanke-lijk ook. Hij wilde zelfs concertviolist worden en speelde vanaf zijn vijftiende de hele dag, tot hij inzag dat hij te laat was begonnen om nog solist te worden. Des te verbazingwekkender is het dat hij slechts één vioolconcert schreef toen hij zich eenmaal op het componeren had gestort. Mogelijk had hij het zelfs helemaal niet geschreven als anderen er niet op hadden aangedrongen. De grote vioolconcerten van Brahms en Tsjajkovski waren ‘hits’ bij het publiek én bij concertviolisten; hoe meer van dat soort virtuoze werken er kwamen, hoe beter. Ondanks geldzorgen en

alcoholisme ging Sibelius de uitdaging aan. Hij vermeed echter wijselijk die andere vioolconcerten te imiteren: hij gaf er een totaal eigen invulling aan. De viool is een soort gids die het orkest meeneemt door een landschap vol motiefjes en kleurvlakjes, met een volksdansachtige finale als eindpunt.

Volksdeuntjes

Hoewel Pjotr Iljitsj Tsjajkovski zichzelf ‘een Rus tot in mijn botten’ noemde kreeg hij van landgenoten vaak het verwijt dat zijn muziek niet Russisch genoeg klonk. Critici vonden dat hij Duitsers als Mendelssohn en Schumann probeerde te imiteren terwijl hij beter aansluiting kon zoeken bij Russische volksmuziek, zoals sommige van zijn collega’s deden. Maar in de *Tweede symfonie in c*, op. 17 revancheerde hij zich. Tsjajkovski bracht een zomervakantie door in Oekraïne (toen veelal ‘Klein-Rusland’ genoemd) en pikte daar een keur aan volksdeuntjes op die hem buitengewoon inspireerden. Eenmaal terug in Moskou sloeg zijn aloude onzekerheid weer toe; het duurde zeven jaar eer hij de nieuwe symfonie voltooide. Maar die was dan ook een voltreffer: vriend en vijand prezen de weelderige orkestratie en, vooral, het ‘nationale gehalte’. Een recensent gaf het werk de koosnaam ‘Kleinrussische symfonie’ – en die bleef hangen. Overigens klinken veel thema’s als authentieke folklore zonder het te zijn; Tsjajkovski zat zelf nooit om melodisch materiaal verlegen.

Michiel Cleij

Al meer dan vijftig jaar is **Symfonieorkest Vlaanderen** een vast onderdeel van het Vlaamse orkestlandschap. Met zestig geëngageerde en gepassioneerde musici en onder leiding van gerenommeerde (gast)dirigenten brengt het zowel premières van nieuw werk als het standaardrepertoire. Met concertreeksen in eigen beheer in alle grote concertzalen in Vlaanderen en Brussel richt het orkest zich tot een breed en gevarieerd publiek. Daarnaast wordt het orkest vaak uitgenodigd op internationale podia in Duitsland, Frankrijk en Nederland. Met zijn Franse, Deense en Poolse roots is **Jan Latham-Koenig** een Europeaan in hart en nieren. Hij studeerde aan het Royal College of Music in Londen waarna hij de prestigieuze Gulbenkian Fellowship in de wacht sleepte. Zijn debuut als operadirigent met Verdi’s *Macbeth* in de Wiener Staatsoper in 1988 betekende zijn internationale doorbraak. Hij vervulde gastdirigentschappen bij onder andere het Tokyo Metropolitan Orchestra, het Orchestre Philharmonique de Radio France, het Los Angeles Philharmonic Orchestra en de Dresdner Philharmonie. Sinds 2013 is hij chef-dirigent van het Symfonieorkest Vlaanderen. De Nederlandse violiste **Liza Ferschtman**, dochter van Russische musici, staat bekend om haar bevlogen vertolkingen, boeiende concertprogramma’s en communicatieve uitstraling. Haar eerste lessen kreeg ze van Philipp Hirschhorn. Latere docenten waren Herman Krebbers, Ida Kavafian en David Takeno. In 2006 kreeg ze de prestigieuze Nederlandse Muziekprijs. Naast optredens met vrijwel alle Nederlandse orkesten speelde zij op de grote Europese podia en met de symfonieorkesten in Japan, Maleisië

en Hong Kong. Daarnaast is ze een toegewijd kamermuziekvertolkster en leidt ze sinds 2007 het Delft Chamber Music Festival. Tot haar vaste duopartners behoren Enrico Pace en Inon Barnatan.

***

Jean Sibelius may be famous for his typically Finnish music, but his *Pelléas et Mélisande* is a work based on Maurice Maeterlinck’s play of the same name. The story, which takes place in a dreamy twilight world, is about the romance between Mélisande and the knight Pelléas. Sibelius’ music, tender and threatening, dovetails splendidly with that mood. Sibelius had originally hoped to become a concert violinist, but he turned to composition when his lack of technical ability became apparent. Curiously, he only wrote one violin concerto, and that was a commission. Star violinists preferred crowd-pleasers like the Brahms and Tchaikovsky concertos. Sibelius’ *Violin Concerto in D minor*, op. 47 is irresistible thanks to its impressive opening theme, and it’s no pale imitation of earlier masterpieces. The violin takes both orchestra and listeners through a landscape of themes and colours – it’s an original approach. Pyotr Il’yich Tchaikovsky rarely found inspiration in Russian folk music, and some people thought he was a mere imitation of Mendelssohn and Schumann. He got his revenge with his *Second Symphony in C minor*, op. 17, a work full of snippets of folk songs he picked up during a summer vacation in Ukraine (then known as ‘Little-Russia’). Some of these themes even sound like folk tunes, although Tchaikovsky penned them himself.

Translation: Eileen Stevens

Social media

Meer Robeco SummerNights online!

Volg Het Concertgebouw op social media en deel uw concertervaring. Participeer en bekijk de mooiste concertfragmenten op Facebook, beluister de mooiste muziek via onze Spotify-playlist, of neem een kijkje achter de schermen via Instagram.

SummerNights Live!

Geniet nog even na van het concert tijdens Robeco SummerNights Live! Met vanavond in de Pleinfoyer een ontmoeting met violiste Liza Ferschtman. U bent van harte welkom.

Robeco

De Robeco SummerNights komen voort uit een unieke samenwerking tussen Robeco en Het Concertgebouw. Allebei kennen we een rijke geschiedenis vol vernieuwing met passie voor kwaliteit en oog voor onze basis. Elk op ons eigen terrein. Met de Robeco SummerNights willen we muzikale traditie op innovatieve wijze voor iedereen toegankelijk maken. Met een programmering die muziek omvat van klassiek tot modern, en van akoestisch tot elektronisch behoren de de Robeco SummerNights al bijna dertig jaar tot de best bezochte festivals van Nederland.

Robeco is trotse sponsor van de Robeco SummerNights.

Concerttip

Renaud Capuçon speelt en dirigeert Mozart

Renaud Capuçon is op dezelfde dag jarig als Mozart. Daar wees iedereen hem al op toen hij een kleuter was. Misschien heeft hij daarom wel een speciale band met de componist. Vandaag geeft Capuçon hem de hoofdrol in een concert waarin hij soleert, maar ook de Festival Strings Lucerne dirigeert. Op het programma staat onder meer Mozarts *Vioolconcert in D*.